

กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

THE SUPERVISION PROCESS OF NAWAMINTHARACHINUTHIT HORWANG
NONTABURI SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

สุคนธา บุญลือ¹ อัจฉรา นิชมาภา² กานดา สกุลธนะศักดิ์ มัวร์³
Sukonta Boonlue¹ Achara Niyamabha² Kanda Sakulthanasakdi Moore³

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
^{1,2,3}Faculty of Education Kasetsart University

*Corresponding Author, e-mail: krukme2529@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 139 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ด้านกระบวนการวางแผนในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การประชุมปรึกษาหารือให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการมีการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด การกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด 2) ด้านกระบวนการจัดสายงาน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการนิเทศการสอนตามความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด การจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติการนิเทศการสอนที่ชัดเจนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด 3) ด้านกระบวนการนำ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แต่การให้ขวัญและกำลังใจกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด 4) ด้านกระบวนการควบคุม ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การให้คำแนะนำการจัดการ

เรียนการสอนให้เกิดการพัฒนาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด การให้ข้อเสนอแนะการออกแบบวิธีการ
นิเทศการสอนนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด 5) ด้านกระบวนการ
ประเมินสภาพการทำงาน ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดเก็บ
ข้อมูลสารสนเทศการนิเทศการสอนตรงกับสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด การจัดทำ
รายงานผลหลังจากดำเนินการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ภาพรวมกระบวนการนิเทศ
อยู่ในระดับมาก พบว่าด้านกระบวนการควบคุมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ด้านกระบวนการวางแผน
อยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด

คำสำคัญ : กระบวนการนิเทศการสอน การนิเทศการสอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3

Abstract

The purpose of this research was to study the supervision process of Navamintharachinuthid Horwang Nonthaburi School, under the Secondary Educational Service Area office 3. The population used in this study included 139 teachers from Navamintharachinuthid Horwang Nonthaburi School. The research instrument of this study was questionnaire. Data were collected and analyzed using percentage, mean and standard division.

The results of the research found that: 1) The planning process, overall, was at the high level. Discussion meetings to acquire the state and problems and the need for instruction supervision was at the highest level. Aim setting consistent with the school policy was at the lowest level. 2) Organizing process, overall, was found at the high level. Budgeting in the instructional supervision following the teachers' needs was ranked the highest, while preparing the clearly instructional supervision manual was ranked the lowest. 3) Leading and supporting process, overall, was at the high level. Encouraging the teachers to gain the good attitude for the instructional supervision was ranked the highest, but what was ranked the lowest fell on supporting supervisors and supervisees. 4) Controlling process, overall, was found at the high level. When considering as on aspect, it revealed that giving suggestions for teaching was at the highest level, with the lowest mean falling on designing the supervision styles to be practical effectively. 5) The evaluation

process, overall was at the high level. The working condition assessment and report preparation after instructional supervision, in average, was at the lowest level. In conclusion, the process was practised at the high level. And the research also found that controlling process was at the highest level, while planning process was at the lowest level.

Keywords: Process supervision, Teaching supervision, Secondary Educational Service Area office 3.

บทนำ

สถานศึกษาทุกระดับมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า บุคลากรทางการศึกษา ว่าหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริการทางการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานสถานศึกษาสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน ทั้งนี้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในด้านการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องให้ทันการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทันต่อเหตุการณ์เสมอและมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการใหม่ ๆ สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา นั้นโดยเฉพาอย่างยิ่งการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการให้คำแนะนำเสนอแนะทางการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือและพัฒนางานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยคาดหวังว่าเมื่อบุคลากรเปลี่ยนความเชื่อและค่านิยมในการสอนที่ถูกต้องแล้ว พฤติกรรมการสอนจะเปลี่ยนแปลงตามความเชื่อและค่านิยม ยุทธศาสตร์ในการปรับเปลี่ยนความเชื่อและค่านิยมของครูผู้สอนเป็นหลักการเดียวกับยุทธศาสตร์ในการนิเทศเพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานจะเรียกได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ ของสังคมการเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ขาญชัย อาจิณสมาจาร (2553) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทางวิชาการที่เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และ

ไม่หยุดนิ่ง เป็นการกระตุ้นความเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของครูและการพัฒนาของนักเรียน ช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเป้าหมายและจุดหมายทางการศึกษาที่เหมาะสม และชี้ช่องทางในลักษณะเป็นกันเองแก่ครูและนักเรียนเพื่อการปรับปรุง ตลอดจนสภาพการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์ ประกอบกับแนวคิดของนิพนธ์ ไทพานิช (2535) กล่าวว่า แนวโน้มและความต้องการของการพัฒนาและนิเทศการศึกษาในอนาคตจะหันมาให้ความสนใจการนิเทศการสอนมากขึ้น “การนิเทศการสอน” เป็นส่วนย่อยของการนิเทศการศึกษา โดยมุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง ไม่ได้หมายถึงการปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบซึ่งเป็นงานวิชาการ แต่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือ การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาได้ให้ความสนใจที่จะใช้การนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ประกอบกับแนวคิดของวัชร เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน การนิเทศการสอนจึงจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะสำเร็จได้ผลดีอย่างไร ขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของผู้นิเทศทำงานร่วมกับครูผู้ที่ได้รับการนิเทศ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้นิเทศนำมาใช้ในการดำเนินนิเทศการสอน โดยให้ครูผู้สอนมีโอกาสค้นคว้าที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความงอกงามขึ้น เมื่อมีการเรียนรู้ทำให้รู้จักการปรับปรุงมีการพัฒนากิจกรรมด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายช่วยเหลือพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน และช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนทำให้เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่าการนิเทศการสอนไม่ใช่การปรับปรุงที่ตัวครูแต่ยังสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนโดยมีหลักการนำนโยบายการศึกษา จุดประสงค์การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ รูปแบบวิธีการสอนของครู ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานั้นเป็นขอบเขตการนิเทศการสอนทั้งสิ้น

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จัดให้มีการนิเทศการสอนภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาคเรียนละ 2 ครั้ง และจัดนิเทศการสอนครูที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการตำแหน่งครูผู้ช่วย จากการประเมินของคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน พบว่าต้องมีการพัฒนาส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาในกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีทักษะในด้านความรู้ ความสามารถ คติวิเคราะห และแก้ปัญหาได้ โรงเรียนจึงได้ตระหนักและมองเห็นความสำคัญของ

การจัดการการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายรองรับและเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาการศึกษาของชาติและการนิเทศการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในการที่จะให้ความร่วมมือกันดำเนินการและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นรูปแบบลักษณะกระบวนการที่มีขั้นตอนภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพ โดยอาศัยหลักการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้มีขึ้นในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารและการตัดสินใจมีประสิทธิภาพบรรลุผลที่กำหนดไว้เพื่อให้การดำเนินงาน ดังนั้น ขอบข่ายของการบริหารงานสถานศึกษาจึงแบ่งออกเป็น 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการในการบริหารการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

การนิเทศการสอนมีความจำเป็น เพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูในปัจจุบันให้ทันสมัยตามวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากครูผู้สอนเป็นบุคลากรที่สำคัญในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะงานด้านวิชาการซึ่งเป็นการสอนถ้าครูไม่มีความรู้ความเข้าใจจะทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จ กระบวนการนิเทศการสอนมุ่งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นขั้นตอนที่กำหนดขึ้นเป็นระบบลำดับขั้นตอนเพื่อให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ ประกอบด้วยการวางแผนตามสภาพปัญหาและความต้องการ เน้นการจัดการในการปฏิบัติงานเป็นแบบโครงการ และดำเนินการปฏิบัติตามโครงการ มีการเสริมแรงสร้างขวัญและกำลังใจ พร้อมให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำเมื่อพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน และการประเมินตรวจสอบ เพื่อให้การนิเทศการสอนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตาม

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวจึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยใช้แนวคิดด้านกระบวนการนิเทศการสอนของ Louis A. Allen (1985) ประกอบด้วย 1) กระบวนการวางแผน 2) กระบวนการจัดสายงาน 3) กระบวนการนำ 4) กระบวนการควบคุม และ 5) กระบวนการประเมินสภาพการทำงาน

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการศึกษาและได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 139 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เครื่องมือในการวัดที่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการสอน

3.3 สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ตามกรอบแนวคิดกระบวนการนิเทศการสอนของ Louis A. Allen (1985)

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการที่ปรึกษา ร่วม เพื่อตรวจแก้ไขให้เหมาะสม

3.5 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลการตรวจสอบ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระ และกรรมการที่ปรึกษา ร่วมตรวจสอบอีกครั้ง

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับประชากร จำนวน 139 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากประธานโครงการปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาภาคพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่งไปยังฝ่ายบริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี เพื่อทำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามส่งให้ครูโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 139 ฉบับ ตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561 ถึงวันที่ 3 มีนาคม 2561

4.3 เก็บแบบสอบถามได้คืนทั้งหมด 139 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ นำมาใช้เป็นข้อมูล 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศของโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน โดยศึกษาจากองค์ประกอบกระบวนการนิเทศการสอน คือ 1) ด้านกระบวนการวางแผน 2) ด้านกระบวนการจัดสัางาน 3) ด้านกระบวนการนำ 4) ด้านกระบวนการควบคุม 5) ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงาน วิเคราะห์ผลด้วยค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยใช้เกณฑ์ที่ดัดแปลงมาจากบุญชม ศรีสะอาด (2545) กำหนดค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.38 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.08 มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 94.24 มีวุฒิสถิตทางการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.78 มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.08 และมีการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 57.55

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ภาพรวม

(N = 139)

ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงาน	สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอน			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. กระบวนการวางแผน	3.77	0.70	มาก	5
2. กระบวนการจัดสายงาน	3.77	0.67	มาก	4
3. กระบวนการนำ	3.81	0.74	มาก	3
4. กระบวนการควบคุม	3.85	0.55	มาก	1
5. กระบวนการประเมินสภาพการทำงาน	3.84	0.70	มาก	2
ภาพรวม	3.80	0.67	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ภาพรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, $SD = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านกระบวนการควบคุมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.55$) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.70$) และด้านกระบวนการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.70$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านกระบวนการวางแผน

(N = 139)

ด้านกระบวนการวางแผน	สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอน			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีโครงการการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพ การสอนของครู	3.76	0.71	มาก	6
2. มีการกำหนดเป้าหมายการนิเทศการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน	3.67	0.76	มาก	9
3. มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการสอน	3.92	0.65	มาก	1
4. มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เห็นสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการนิเทศการสอนไว้อย่างเป็นระบบ	3.74	0.67	มาก	8
5. โรงเรียนวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศการสอน	3.80	0.70	มาก	2
6. ร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดการนิเทศการสอนโดยกำหนดตารางงาน	3.77	0.72	มาก	4
7. กำหนดวิธีการดำเนินการนิเทศการสอน	3.76	0.69	มาก	5
8. มีการกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับความรู้ความเข้าใจการนิเทศการสอน	3.78	0.69	มาก	3
9. ระบุช่วงระยะเวลาการดำเนินการนิเทศการสอนไว้ในแผนปฏิบัติอย่างชัดเจน	3.76	0.76	มาก	7
ภาพรวม	3.77	0.70	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการวางแผน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.92$, $SD = 0.65$) รองลงมาคือโรงเรียนวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, $SD = 0.70$) และการกำหนดเป้าหมายการนิเทศการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.76$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านกระบวนการจัดสายงาน

(N = 139)

ด้านกระบวนการจัดสายงาน	สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอน			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้นิเทศไว้อย่างชัดเจน	3.81	0.76	มาก	5
2. มีการกำหนดจำนวนของผู้นิเทศการสอนไว้อย่างเหมาะสม	3.76	0.63	มาก	7
3. มีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในดำเนินการนิเทศการสอนให้	3.78	0.55	มาก	6
4. มีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการนิเทศการสอนเพื่อนิเทศการสอน	3.81	0.49	มาก	3
5. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างเหมาะสมเพียงพอตามความต้องการ	3.87	0.69	มาก	1
6. สนับสนุนจัดหาเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานนิเทศการสอน	3.83	0.74	มาก	2
7. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการสอน	3.71	0.67	มาก	11
8. มีการประชุมชี้แจงให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้นิเทศและผู้รับนิเทศเข้าใจในบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	3.76	0.65	มาก	8
9. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศการสอนให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศโดยกำหนดโครงสร้างการนิเทศ	3.72	0.75	มาก	10
10. จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	3.71	0.68	มาก	12
11. จัดทำปฏิทินการปฏิบัติการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างชัดเจน	3.81	0.74	มาก	4
12. จัดให้ครูมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอแนวทางพัฒนานโยบายการนิเทศการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.76	0.68	มาก	9
ภาพรวม	3.77	0.67	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า กระบวนนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการจัดสายงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างเหมาะสมเพียงพอตามความต้องการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ

สูงสุด ($\bar{X} = 3.87$, $SD = 0.69$) รองลงมาคือ สนับสนุนจัดหาเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.74$) และการจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.71$, $SD = 0.68$)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการนำ

(N = 139)

ด้านกระบวนการนำ	สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอน			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีการสื่อสารข้อมูลการนิเทศการสอนให้ทุกคนรับทราบอย่างทั่วถึง	3.76	0.76	มาก	4
2. มีการสร้างความเข้าใจให้ครูตระหนักถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนด้วยวิธีการหลากหลาย	3.80	0.65	มาก	3
3. มีการส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการสอน	3.90	0.88	มาก	1
4. มีการให้ขวัญและกำลังใจกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่ปฏิบัติการดำเนินงานการนิเทศการสอนสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.74	0.68	มาก	5
5. มีการอำนวยความสะดวกในการออกแบบกิจกรรมการนิเทศการสอน	3.85	0.75	มาก	2
ภาพรวม	3.81	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการนำ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD = 0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.88$) รองลงมาคือ การอำนวยความสะดวกในการออกแบบกิจกรรมการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.74$) และการให้ขวัญและกำลังใจกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่ปฏิบัติการดำเนินงานการนิเทศการสอนสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.74$, $SD = 0.68$)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการควบคุม

(N = 139)

ด้านกระบวนการควบคุม	สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการ นิเทศการสอน			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีแผนการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติการดำเนินการนิเทศการสอน	3.79	0.64	มาก	4
2. กำหนดช่วงเวลาการติดตาม การปฏิบัติการดำเนินการนิเทศ การสอนชัดเจน	3.83	0.71	มาก	3
3. มีเครื่องมือการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติการดำเนินการนิเทศ การสอนชัดเจน	3.86	0.61	มาก	2
4. มีการให้คำแนะนำการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้รับ การนิเทศเกิดการพัฒนา	3.98	0.72	มาก	1
5. มีการให้ข้อเสนอแนะการออกแบบวิธีการนิเทศการสอน ให้แก่ผู้นิเทศเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด	3.78	0.66	มาก	5
ภาพรวม	3.85	0.55	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการควบคุม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, $SD = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้คำแนะนำการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$, $SD = 0.72$) รองลงมาคือ มีเครื่องมือการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติการดำเนินการนิเทศการสอนชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.61$) และการให้ข้อเสนอแนะการออกแบบวิธีการนิเทศการสอนให้แก่ผู้นิเทศเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.78$, $SD = 0.66$)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงาน

(N = 139)

ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงาน	สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการ นิเทศการสอน			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศการสอนชัดเจนและต่อเนื่อง	3.78	0.61	มาก	5
2. มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานหลังจากดำเนินการนิเทศการสอน	3.77	0.72	มาก	6
3. มีการนำผลการนิเทศการสอนมาวิเคราะห์กับจุดประสงค์ที่กำหนด เพื่อสรุปผลการประเมิน	3.80	0.71	มาก	4
4. มีการจัดประชุม สรุปอภิปรายผลจากการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ ในปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานการนิเทศการสอนในครั้งต่อไปด้วย เพื่อมาปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.82	0.72	มาก	3
5. โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศการสอนโดยใช้การวิจัยเพื่อพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	3.99	0.76	มาก	1
6. มีการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินการ นิเทศการสอน	3.88	0.66	มาก	2
ภาพรวม	3.84	0.70	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงานในภาพ
รวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัด
เก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนที่ตรงกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.76$) รองลงมาคือ มีการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศการสอน
เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, $SD = 0.66$) และ
การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานหลังจากดำเนินการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ
ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.72$)

อภิปรายผล

กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

1. ด้านกระบวนการวางแผน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็น รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศการสอนร่วมกัน ซึ่งการประชุมนี้จัดเป็นประจำทุกภาคการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยังสอดคล้องกับสังต์ อุทรานันท์ (2530) อธิบายกระบวนการนิเทศ (PIDER) ว่า การวางแผน (P - Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2. ด้านกระบวนการจัดสายงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างเหมาะสมเพียงพอตามความต้องการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้มีการวางแผนและจัดท่างบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศการสอนในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกปี และมีการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณการนิเทศการสอน ทำให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างเหมาะสมเพียงพอตามความต้องการ สอดคล้องกับ Harris (1985) ซึ่งอธิบายขั้นตอนในกระบวนการนิเทศเรื่องการจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) ว่าเป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน เช่น การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ตามความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ การจัดทรัพยากรไปใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับจุดมุ่งหมายบางประการ และการมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละเป้าหมาย

3. ด้านกระบวนการนำ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดอบรมเรื่องการนิเทศการสอน โดยได้เชิญวิทยากรผู้มีประสบการณ์มาอบรม ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความสุขสนุกสนานและได้รับความรู้ด้านการนิเทศเป็นอย่างดี นอกจากนี้ โรงเรียนได้พาคณะครูไปศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนทุกปี ทำให้ครูทุกคนมีความกระตือรือร้นที่พัฒนาคุณภาพการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับจอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ที่ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของ

บุคลากรในสถานศึกษาโดยยึดเป้าหมายหลักคือคุณภาพของนักเรียน โดยผู้บริหารต้องยอมรับว่าการนิเทศการสอนเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เน้นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย สร้างขวัญและกำลังใจ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในความสามารถของตน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

4. ด้านกระบวนการควบคุม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้คำแนะนำการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการให้คำแนะนำของผู้นิเทศการสอนเป็นแบบกัลยาณมิตร สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ทำให้ครูผู้รับการนิเทศรู้สึกว่ามีแนวทางช่วยให้ค้นพบวิธีในการพัฒนาจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย อาจิณสมจาร (2553) ที่ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกคนแสดงออกได้อย่างเสรี โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อการแก้ปัญหา สร้างวิธีการใหม่เพื่อทำให้เป้าหมายของโรงเรียนสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้นิเทศควรจัดให้มีการอภิปรายเป็นหมู่คณะร่วมกันตัดสินใจในการเสนอแนะและพิจารณาแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา

5. ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนที่ตรงกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีฝ่ายสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อผู้นิเทศส่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศแล้วเจ้าหน้าที่ฝ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับภารดี อนันต์นาวิ (2553) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายดังกล่าวมีแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน การบริหารแนวใหม่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารและตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลมากกว่าสามัญสำนึก ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องรวบรวมจัดระบบและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

6. กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการควบคุมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเนื่องจากโรงเรียนได้มีการกำหนดช่วงเวลาการติดตามการปฏิบัติการดำเนินการนิเทศมีเครื่องมือในการกำกับติดตามการสอนชัดเจน พร้อมให้คำแนะนำการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยนำไปสู่การปฏิบัติ

1.1 การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการวางแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร มีการกำหนดโครงการตารางการนิเทศที่ชัดเจน โดยมีหัวหน้ากลุ่มสาระแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้มอบหมายหน้าที่ อย่างไรก็ตามหากมีการร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานกับผู้บริหารโรงเรียนจะทำให้ด้านการวางแผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสันติ บุญภิรมย์ (2556) ที่กล่าวว่า การดำเนินการนิเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้จะต้องดำเนินงานเป็นกระบวนการในขั้นการควบคุมเป็นกระบวนการหนึ่งของการนิเทศโดยมีผู้อำนวยสั่งการให้ปฏิบัติจัดแนวทางที่กำหนดไว้ การควบคุมเป็นมาตราหนึ่งของการนิเทศการศึกษา

1.2 การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการวางแผน ในรายข้อการกำหนดเป้าหมายการนิเทศให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุดนั้น ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดเป้าหมายการนิเทศควรมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง วัดผลได้ บรรลุผลได้ สัมพันธ์กันและมีเงื่อนไขเวลา การกำหนดเป้าหมาย มีการติดตามวิทยาการใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามนโยบายการจัดการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ที่เน้นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการทำวิจัย การพัฒนาสื่อนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและมีแหล่งเรียนรู้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้การกำหนดเป้าหมายในการนิเทศการสอนมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการจัดสายงาน ในรายข้อการจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น การจัดทำคู่มือ/เอกสารควรเขียนให้เข้าใจง่าย มีความยืดหยุ่นและรัดกุม ใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับผู้ใช้งานเอกสาร อาจเป็นข้อความ Flow chart รูปภาพ รูปการ์ตูน หรือจัดทำเป็นวิดีโอเกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิค วิธีการสำหรับนิเทศการสอนที่มีหลากหลาย ให้ครูผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการนำ ในรายข้อการให้ขวัญและกำลังใจกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่ปฏิบัติการดำเนินงานการนิเทศการสอนสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสนใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะในด้านความต้องการ ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะในด้านต่าง ๆ ควรมีการสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่องสำหรับการสร้างขวัญและกำลังใจกับผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและสนับสนุนให้ทั้งผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อไป

1.5 การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการควบคุม ในรายข้อการให้ข้อเสนอแนะการออกแบบวิธีการนิเทศการสอนให้แก่ผู้นิเทศเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมภาวะผู้นำให้แก่ผู้นิเทศที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการส่งเสริมพัฒนาวิธีการเรียนการสอนสามารถแนะนำวิธีใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ทุกคนแสดงออก โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อการแก้ปัญหา พร้อมส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างวิธีการใหม่เพื่อการประดิษฐ์สร้างสื่อนวัตกรรมและการออกแบบวิธีการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย

1.6 การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการประเมินสภาพการทำงาน ในรายข้อการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานหลังจากดำเนินการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด โรงเรียนควรกำหนดรูปแบบการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานโดยการจัดทำเป็นเอกสารรูปเล่มหลังจากดำเนินการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ อาจจะช่วยจัดรูปแบบการพิมพ์ และอัปโหลดรายงานผลการปฏิบัติงานหลังจากดำเนินการนิเทศการสอนเล่มเสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้นิเทศได้ดูเป็นตัวอย่างในภาคการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาร้อยต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาและเกี่ยวข้องกับการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 จากการศึกษาพบว่ากระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนในเรื่องการให้ข้อเสนอแนะการออกแบบวิธีการนิเทศการสอนให้แก่ผู้นิเทศเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้นควรศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนเพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 จากการศึกษาพบว่ากระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนเรื่องการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินการนิเทศการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ควรศึกษาทำการเปรียบเทียบโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินงานนิเทศการสอนระหว่างโรงเรียน

กลุ่มเครือข่ายเพื่อใช้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้เกิดความเหมาะสมในการกำหนดบทบาทการดำเนินการ
นิเทศการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนเรื่อง
การกำหนดเป้าหมายการนิเทศการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
เป็นอันดับต่ำสุด ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศการสอนเพื่อใช้กำหนดแนวทาง
การดำเนินงานนิเทศการสอนของโรงเรียน

รายการอ้างอิง

- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วี พรินท์ (1991).
- ชาญชัย อาจิณสมาจาร. (2553). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เคแอนด์พีบุ๊กส์.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2536). *เทคนิคการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน สาขาหลักสูตรและการนิเทศ*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการสอน : หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: บิ๊ก พอยท์.
- Ben M. Harris. (1985). *Supervision in Education* (3th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Louis, Allen A. (1958). *Management and Organization*. New York: McGraw-Hill Book.